

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 707/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Advokátska kancelária, L. Novomestského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 23 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 23 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

v spojení s čl. 3, čl. 5 ods. 1, 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009.

Ústavný súd zo sťažnosti a z príloh zistil, že sťažovateľ bol v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 52/2009 trestne stíhaný ako obžalovaný pre pokus obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1 k § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona a za zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Uznesením okresného súdu sp. zn. 5 T 52/2009 zo 14. apríla 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 51/2014 z 15. mája 2014 bol vzatý do väzby. Dňa 15. januára 2015 krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 1/2015 na základe sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 T 52/2009 zo 4. decembra 2014, ktorým tento zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby, napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a nariadil okamžité prepustenie sťažovateľa z väzby. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že okresný súd aj napriek sťažovateľom uplatnenej námietke zaujatosti vykonával v trestnom konaní procesné úkony bez toho, aby o nej rozhodol, v dôsledku čoho bolo potrebné tieto úkony zopakovať, čím sa sťažovateľova väzba podľa názoru krajského súdu dostala do rozporu s § 76 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého môže väzba trvať len nevyhnutný čas.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že *«je obeťou flagrantného porušenia jeho základných práv a slobôd chránených Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom porušovateľa a to všetko v priamej príčinnej súvislosti s nedodržaním požiadavky neodkladnosti a urýchlenosti rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu(...) o ktorej doposiaľ porušovateľ efektívne s urýchlením nekonal, nerozhodol „speedily“ – túto žiadosť odignoroval, o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby listom zo dňa 13. 11. 2014, nezákonne a svojvoľne rozhodol na neverejnom zasadnutí až dňa 4. 12. 2014»*, a to uznesením sp. zn. 5 T 52/2009, ktorým okresný súd podľa sťažovateľa *„svojvoľne a účelovo, neprípustne žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol – sťažovateľ bol spútaný v putách predvedený na neverejné zasadnutie“*.

Krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 1/2015 z 15. januára 2015 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a sťažovateľ bol následne prepustený na slobodu. Sťažovateľ poukazuje na to, že *«od 26. augusta 2014 bola jeho väzba nezákonná a protiústavná, pretože ako porušovateľ, tak aj Krajský súd v Bratislave sa rozhodnutiami zo dňa 26. 08. 2014 a 09. 10. 2014 nevysporiadali ústavne konformne s porušením zásady „Reformatio in peius“ – zákaz zmeny k horšiemu v neprospech sťažovateľa a trov konaní výhradne začatom iba v prospech sťažovateľa – teda podaním žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu»*.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že pred rozhodnutím krajského súdu listom z 9. decembra 2014 požiadal okresný súd o umožnenie nahliadnutia do spisu sp. zn. 5 T 52/2009, *„čo bolo porušovateľom odignorované“*. Z uvedeného dôvodu tak sťažovateľ *„nemohol doplniť ním podanú sťažnosť o skutočnosti obsiahnuté v spise ako aj získať poznatky pre jeho účinnú a efektívnu obhajobu v samotnej trestnej veci“*, čím došlo k porušeniu čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ namieta, že 19. decembra 2014, teda v čase konania o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu zo 4. decembra 2014, *„policajti ZVJS v ÚVV [REDAKOVANÉ] neumožnili sťažovateľovi telefonovať so zvolenou advokátkou [REDAKOVANÉ], telefonicky sa radiť a konzultovať otázky jednak doplnenia dôvodov sťažnosti do rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave ako aj iné otázky súvisiace s predmetnou trestnou vecou. (...) Týmto postupom bolo opätovne neprípustne zasiahnuté do práva sťažovateľa na obhajobu trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod č.k. 5 T 52/2009“*.

Podľa sťažovateľa v jeho veci nebolo rozhodnuté „promptne“ podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Rovnako aj samotné uznesenie okresného súdu bolo odôvodnené arbitrárne a odporujúce požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Dňa 15. decembra 2014 podal sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy v konaní prostredníctvom Ústavu na výkon väzby [REDAKOVANÉ], v ktorej namietal, že okresný súd nekonal a nerozhodol o námietke zaujatosti voči predsedovi senátu, pričom „porušovateľ túto sťažnosť odignoroval“.

Sťažovateľ taktiež namieta porušenie práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromia, práva na osobnú slobodu, „a to pred verejnosťou a kamerami“ a práva na slobodu pohybu „nechutným a svojvoľným predvádzaním sťažovateľa spútaného v putách na neverejné zasadnutie dňa 04. 12. 2014, jeho vláčením spútaného v putách ako zvierat a to v období ako Krajský súd v Bratislave ustálil, že od 02. 09. 2014 porušovateľ konal v rozpore so zákonom a ústavou SR“. Takéto zaobchádzanie malo za následok spôsobenie „intenzívneho duševného a fyzického utrpenia, vzbudilo u neho pocity strachu, úzkosti a podriadenosti, potupy a poníženie“.

Sťažovateľ požaduje priznať „nepeňažnú škodu – primerané zadosťučinenie“ vo výške 11 500 eur, odkazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (rozhodnutie vo veci Tomasi proti Francúzsku z 27. 8. 1992).

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto „rozhodol:

1. Základné práva a slobody [REDAKOVANÉ] chránené podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 23 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4, čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod č.k. 5T 52/2009 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 11. 500,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv a slobôd postupom okresného súdu v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 5 T 52/2009 o jeho väzbe, ktorý bol podľa jeho názoru v rozpore s Trestným poriadkom aj samotnou ústavou.

V tejto časti je sťažnosť neprípustná. V zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na uznesenie č. k. I. ÚS 372/2015-12 z 26. augusta 2015, ktorým odmietol sťažovateľovu sťažnosť, v ktorej namietal svoju nezákonnú väzbu v tom istom konaní pred okresným súdom. V uvedenom uznesení ústavný súd vzhľadom na to, že „o ochrane sťažovateľom označených práv v súvislosti s napádaným postupom okresného súdu už rozhodol krajský súd, ktorý v tomto smere zjednal aj sťažovateľom požadovanú nápravu“, odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok právomoci.

O dodržaní požiadavky o neodkladnom a urýchlennom rozhodnutí o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby v tom istom konaní pred okresným súdom ústavný súd rozhodoval v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 244/2015, keď nálezom z 2. júla 2015 vyslovil porušenie uvedeného sťažovateľovho práva okresným súdom a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie.

O namietanej neústavnosti postupu okresného súdu v súvislosti s ponechaním sťažovateľa vo väzbe po 2. septembri 2014 konal ústavný súd aj v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 138/2016, keď sťažnosť uznesením z 11. februára 2016 odmietol pre neprípustnosť z dôvodu, že ochranu ústavným právam efektívne poskytol krajský súd.

V časti, v ktorej sťažovateľ namieta, že príslušníci „ZVJS v ÚVV [REDAKOVANÉ] neumožnili sťažovateľovi telefonovať so zvolenou advokátkou [REDAKOVANÉ], telefonicky sa radiť a konzultovať otázky jednak doplnenia dôvodov sťažnosti do rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave ako aj iné otázky súvisiace s predmetnou trestnou vecou“, a taktiež aj v časti, v ktorej namieta porušenie práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a osobnej cti, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromia, práva na osobnú slobodu jeho predvádzaním na neverejné zasadnutie súdu, je sťažnosť zjavne neopodstatnená.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená, ak

pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05).

Sťažovateľ v sťažnosti (v odôvodnení, ako aj v petite) pripisuje porušenie svojich základných práv a slobôd len okresnému súdu. Ústavný súd poukazuje na to, že realizácia predvedení spadá do kompetencie ústavov na výkon väzby, preto namietané správanie príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže pri predvedení sťažovateľa nemožno pričítať okresnému súdu, keďže medzi konaním okresného súdu a namietaným protiprávnym konaním absentuje príčinná súvislosť. Uvedené rovnako platí aj v prípade neumožnenia telefonickej komunikácie so sťažovateľovou právnou zástupkyňou, keďže namietané správanie sa udialo v Ústave na výkon väzby [REDACTED] príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Navyše ústavný súd poukazuje na § 59 zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, podľa ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Tento v § 18 ods. 1 uvádza, že prokurátor dozerá na to, aby v zariadeniach, kde sa vykonáva väzba, boli osoby držané len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Ako prostriedok nápravy v týchto prípadoch zákon o prokuratúre upravuje podnet (§ 31 ods. 1) a opakovaný podnet, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 34 ods. 4).

Pokiaľ sťažovateľ vytýka okresnému súdu porušenie práva na obhajobu, v tejto súvislosti je nutné poukázať na princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy *in fine*), v zmysle ktorého ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd teda musí sťažnosť odmietnuť aj vtedy, keď pri jej predbežnom prerokovaní zistí, že sa sťažovateľ ochrany základných práv a slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných

prostriedkov nápravy pred iným súdom (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03). V trestnom konaní to umožňuje najmä odvolanie upravené v § 306 a nasl. Trestného poriadku, o ktorom je oprávnený v prípade rozsudku okresného súdu rozhodovať krajský súd. Paragraf 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ustanovuje, že odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Na základe uvedeného preto ústavný súd nemal právomoc o tejto námietke rozhodovať.

Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2016